

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/506/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213225996
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2213225996.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Renáty Gavalcovej v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, proti žalovanému: L. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, O. K., o zaplatenie 167,58 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 28. marca 2014, č.k. 15C/20/2014-31, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z., ako aj § 3 ods. 1 a 2, § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka, keď na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaný v pozícii spotrebiteľa dňa 15.03.2010 uzatvoril so žalobcom ako veriteľom zmluvu o úvere. Žalovanému ako fyzickej osobe bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalobca ako právnická osoba poskytol žalovanému spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, čo vyplýva z výpisu z obchodného registra. Na základe uvedenej zmluvy o úvere poskytol žalobca žalovanému spotrebiteľský úver, ktorý sa žalovaný zaviazal žalobcovi splatiť v 36 mesačných splátkach vo výške 34,06 eur, splatných vždy v 11. deň v mesiaci. Celkovo sa žalovaný zaviazal žalobcovi vrátiť sumu 1.226,16 eur, pri ročnom úroku vo výške 70,00% a pri RPMN vo výške 64,60%. Žalovaný sa však dostal do omeškania s úhradou viac ako troch splátok, preto žalobca v zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásil okamžitú splatnosť úveru z dôvodu omeškania s tým, že neuhradený zvyšok úveru bol vyčíslený na sumu 167,58 eur. Táto suma neobsahuje žiadne poplatky a ani úroky z omeškania. Podľa ust. § 3 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Fyzické a právnické osoby, štátne orgány a orgány miestnej samosprávy dbajú na to, aby nedochádzalo k ohrozovaniu a porušovaniu práv z občianskoprávných vzťahov a aby sa prípadné rozpory medzi účastníkmi odstránili predovšetkým ich dohodou.

Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje, pretože podliehajú spoločenskému vývoju. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v spoločnosti,

v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Dobré mravy sú pravidlá správania sa, ktoré spoločnosť v prevažnej miere uznáva a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Výrazné popieranie dobrých mravov spochybňuje celý právny poriadok a samotnú istotu občana (spotrebiteľa), zakladajú riziko konkludentného vžitia subjektmi právnych vzťahov. Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Podľa ust. § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu, alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 zo dňa 26.04.2012: „Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až užernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.“ V zmysle vyššie uvedeného má tunajší za to, že úrok vo výške 70,00% ročne dojednaný v zmluve o úvere zo dňa 15.03.2010 je v rozpore s dobrými mravmi aj vzhľadom na skutočnosť, že v čase poskytnutia spotrebiteľského úveru (marec 2010) bola priemerná výška úrokovej sadzby pri nových spotrebiteľských úveroch poskytovaných bankami domácnostiam s dobou konečnej splatnosti od 1 do 5 rokov vo výške 13,37% ročne (zdroj: Štatistické údaje uverejňované Národnou bankou Slovenska). Ročná úroková sadzba uvedená v zmluve o úvere tak predstavuje viac ako 5 - násobok priemerných úrokov vyberaných bankami pri obdobných spotrebiteľských úveroch. Takáto dohodnutá výška úroku podstatne prevyšuje priemerné úroky, uplatňované v rovnakom čase bankami. Preto súd považoval dohodnutú výšku úroku za v rozpore s dobrými mravmi. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 600 eur, pričom žalovaný už uhradil jednotlivými splátkami spolu sumu vo výške 1.058,58 eur, teda viac finančných prostriedkov, ako mu bolo poskytnutých. Úrok dohodnutý medzi účastníkmi konania v zmluve o úvere súd považoval za v rozpore s dobrými mravmi s tým, že v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, zmluva v časti dohodnutého úroku je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Preto súd žalobu čo do zaplatenia istiny vo výške 167,58 eur, vrátane úroku z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 167,58 eur od 17.03.2013 do zaplatenia zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Žalovaný mal vo veci plný úspech, preto by mu patrila náhrada trov konania. Trovy konania si však neuplatnil, žiadne trovy konania mu nevznikli. Preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alternatívne napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietol závery súdu prvého stupňa o rozpore výšky úroku s dobrými mravmi a porovnávanie úrokových sadzieb bánk a nebankových subjektov. Podľa jeho názoru takýto postup nemá ani len oporu v zákone, ale je aj v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Podľa § 3 ods. 10 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú Nariadením vlády. Podľa § 1 ods.1 Nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z., ktorým sa stanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru, výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, s výnimkou podľa ods. 2, nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platnej ku dňu podpisu zmluvy

o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona. Uviedol, že právna úprava teda stanovila maximálnu hranicu tejto odplaty, ako aj právne dôsledky jej nedodržania. Aplikácia právneho inštitútu „dobré mravy“ neprichádza do úvahy, keďže ustanovenie § 3 ods. 10 a 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch má povahu lex specialis k ustanoveniam Občianskeho zákonníka. Maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver, ako bol poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere (výška úveru, doba splatnosti), bola 79,08%. Je nesporné, že výška odplaty dohodnutá v zmluve o revolvingovom úvere neprevyšuje túto maximálnu odplatu, akú právna úprava relevantná v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere pripúšťala. Vzhľadom na uvedené žalobca tvrdil, že výška odplaty za úver poskytnutý na základe zmluvy je v súlade s platnou právnou úpravou a závery súdu, podľa ktorých by malo ísť o neplatné dojednanie, sú nezákonnými.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov vymedzených odvolaním (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 15C/20/2014 je zaplatenie 167,58 eur s príslušenstvom.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba zamietnutá a žalovanému nebola priznaná náhrada trov konania.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že dňa 15.03.2010 uzatvoril žalobca so žalovaným zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie revolvingového úveru vo výške 600 eur na účel zariadenia domácnosti, pričom poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal žalobcovi splatiť v 36 mesačných splátkach vo výške 34,06 eur, teda celkovo sa žalobcovi zaviazal vrátiť sumu 1.226,16 eur, pri ročnom úroku vo výške 70% a pri RPMN vo výške 64,60%. Z karty klienta vyplynulo, že žalovaný do začatia súdneho konania zaplatil žalobcovi sumu celkovo vo výške 1.058,58 eur.

Odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu predovšetkým zdôrazňuje tú skutočnosť, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprímerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100%, je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov oproti úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností, a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak žalobcovi žiadané úroky nepriznal.

Pokiaľ teda súd prvého stupňa žalobu žalobcu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keď tento správne podľa § 142 ods. 1 O.s.p. rozhodol i o trovách konania.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože tento na ich priznanie návrh nepodal (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.